

Teraviljaseemne kategooriad ning teraviljaseemne tootmise ja turustamise nõuded¹

Vastu võetud 24.04.2006 nr 55

RTL 2006, 37, 638

jõustumine 01.05.2006

Muudetud järgmiste aktidega:

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
08.09.2006	RTL 2006, 69, 1280	22.09.2006
13.03.2007	RTL 2007, 24, 429	25.03.2007, osaliselt 1.05.2007
28.05.2008	RTL 2008, 46, 639	09.06.2008
05.03.2009	RTL 2009, 25, 323	20.03.2009
08.12.2009	RTL 2009, 93, 1348	01.01.2010
10.03.2010	RTL 2010, 12, 222	22.03.2010
06.05.2010	RTL 2010, 25, 439	22.05.2010
21.12.2011	RT I, 02.01.2012, 1	05.01.2012
07.12.2012	RT I, 11.12.2012, 6	01.01.2013
16.12.2013	RT I, 20.12.2013, 1	31.12.2013

Määrus kehtestatakse «Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse» § 3 lõike 3, § 6¹ lõike 4, § 26 lõike 4, § 65 lõigete 4 ja 7, § 73 lõigete 5 ja 7, § 74 lõike 5, § 75 lõigete 2 ja 4, § 96 lõike 2, § 97 lõigete 2 ja 10, § 101 lõike 4, § 104 lõike 4, § 105 lõike 5 ning § 117 lõike 5 alusel.

[RTL 2010, 12, 222 - jõust. 22.03.2010]

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse teraviljaseemne ning geneetiliste ressursside säilitamiseks ettenähtud sordi (edaspidi *säilitussort*) teraviljaseemne kategooriad ja neile esitatavad kvaliteedinõuded, hübriidsordi ja sisearetusliini tüübid, seemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate loetelu ja nende esinemise piirmäärad, seemne tootmise nõuded, proovide suurused ning seemne nõuetekohasuse kindlakstegemise nõuded, seemne sertifitseerimise kord ning nõuded, sertifitseeritavate liikide loetelu, seemne sertifitseerimist tõendava dokumendi sisu nõuded ja kehtivusaeg, pakendamise nõuded, pakendamisloa taotluse sisu ja vormi nõuded, pakendamisloa sisu nõuded, seemne pakendamise ja müügipakendi sulgemise ning seemne müügipakendi märgistamise nõuded, sertifitseerimist või kontrollimist tõendavate dokumentide väljaandmise kord ning etikettide sisu ja vormi nõuded, lõpuni sertifitseerimata teraviljaseemne partii etiketi ja saatedokumendi nõuded, seemne turustamise nõuded ning nõuded järelkontrolli ulatuse ja sageduse kohta.

[RTL 2010, 12, 222 - jõust. 22.03.2010]

(2) Määrusega kehtestatakse sellise seemne tootmise nõuded, mida kavatsetakse kasutada teraviljaliigi taimede kasvatamiseks põllumajandussaaduse saamiseks, välja arvatud kasvatamiseks dekoratiivsel eesmärgil, või seemne tootmiseks.

2. peatükk TERAVALJALIHKIDE LOETELU JA TERAVALJASEEMNE KATEGOORIAD

§ 2. Teraviljaliikide loetelu

Määruse nõudeid kohaldatakse järgmiste teraviljaliikide suhtes:

- 1) harilik kaer ja bütsantsi kaer (*Avena sativa* L. (sealhulgas *Avena byzantina* K. Koch)) (edaspidi *harilik kaer*);
- 2) harilik oder (*Hordeum vulgare* L.);
- 3) harilik nisu (*Triticum aestivum* L.);
- 4) harilik rukis (*Secale cereale* L.);
- 5) kõva nisu (*Triticum durum* Desf.);
- 6) paljaskaer (*Avena nuda* L.);
- 7) tritikale (x*Triticosecale* Wittm.ex A. Camus) perekonda *Triticum* kuuluva liigi ja perekonda *Secale* kuuluva liigi ristamisel saadud hübriid;
- 8) mais, välja arvatud lõhenev mais ja suhkrumais (*Zea mays* L.);
- 9) spelta nisu (*Triticum spelta* L.);
- 10) punktides 1–10 nimetatud liikide hübriidsordid ja sisearetusliinid.

[RTL 2010, 25, 439 - jõust. 22.05.2010]

§ 3. Maisi hübriidsordi ja sisearetusliini tüübid

Maisi hübriidsordi ja sisearetusliini tüübid on järgmised:

- 1) risttolmleja sort – piisavalt ühtlik ja püsiv sort;
- 2) sisearetusliin – piisavalt ühtlik ja püsiv liin, mis on saadud korduval viljastamisel sama taime õietolmuga;
- 3) lihthübriidsort – kahe sisearetusliini ristamisel saadud esimene aretaja määratud ristandi põlvkond;
- 4) topelthübriidsort – kahe lihthübriidsordi ristamisel saadud esimene aretaja määratud ristandi põlvkond;
- 5) kolmekordselt ristatud hübriidsort – sisearetusliini ja lihthübriidsordi ristamisel saadud esimene aretaja määratud ristandi põlvkond;
- 6) *top-cross* hübriidsort – sisearetusliini või lihthübriidsordi ja isetolmleva sordi ristamisel saadud esimene aretaja määratud ristandi põlvkond;
- 7) sortidevaheline hübriidsort – kahe risttolmleva sordi eliitseemnest kasvanud taimede ristamisel saadud esimene aretaja määratud ristandi põlvkond.

§ 4. Teraviljaseemne kategooriad ning nende tähistused

(1) Supereliitseemne kategooria seeme tähistusega SE on seeme, mis:

- 1) on toodetud sordi omaniku või säilitaja vastutusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt;

2) on ette nähtud eliitsemne tootmiseks või sordi omaniku, esindaja või säilitaja kirjaliku taotluse alusel esimese või teise põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seemne tootmiseks;

[RT I, 11.12.2012, 6 - jõust. 01.01.2013]

3) vastab supereliitsemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;

4) on sertifitseeritud.

(2) Hariliku nisu, spelta nisu, kõva nisu, hariliku kaera, hariliku odra, hariliku rukki ja tritikale eliitsemne kategooria seeme tähistusega E, välja arvatud hübriidsordi eliitseeme, on seeme, mis:

1) on toodetud sordi omaniku või säilitaja vastutusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt supereliitsemnest või sellele eelneva põlvkonna seemnest;

2) on ette nähtud eliitsemne kategooria, sertifitseeritud seemne kategooria või esimese põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seemne tootmiseks või sordi omaniku, esindaja või säilitaja kirjaliku taotluse alusel teise põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seemne tootmiseks;

3) vastab eliitsemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;

4) on sertifitseeritud.

(3) Hariliku nisu, spelta nisu, kõva nisu, hariliku kaera, hariliku odra, hariliku rukki ja isetolmleva tritikale hübriidsordi eliitsemne kategooria seeme tähistusega F1 on seeme, mis:

1) on ette nähtud hübriidsordi seemne tootmiseks;

2) vastab eliitsemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;

3) on sertifitseeritud.

(4) Maisi eliitsemne kategooria seeme tähistusega E on seeme, mis:

1) risttolmleva sordi puhul on toodetud sordi omaniku või säilitaja vastutusel sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt supereliitsemnest või sellele eelneva põlvkonna seemnest;

2) on ette nähtud selle sordi kategooria sertifitseeritud seemne või *top-cross* hübriidsordi või sortidevahelise hübriidsordi seemne tootmiseks;

3) vastab eliitsemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;

4) on sertifitseeritud.

(5) Sisearetusliini eliitsemne kategooria seeme on seeme, mis:

1) vastab eliitsemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;

2) on sertifitseeritud.

(6) Lihthübriidsordi eliitsemne kategooria seeme tähistusega F1 on seeme, mis:

1) on ette nähtud kahe- ja kolmekordselt ristatud või *top-cross* hübriidsordi seemne tootmiseks;

2) vastab eliitsemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;

3) on sertifitseeritud.

(7) Hariliku rukki ja maisi ning hariliku nisu, spelta nisu, kõva nisu, hariliku kaera, hariliku odra ja isetolmleva tritikale hübriidsordi sertifitseeritud seemne kategooria seeme tähistusega C on seeme, mis:

1) on toodetud eliitsemnest või sordi omaniku, esindaja või säilitaja vastutusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt supereliitsemnest või sellele eelneva põlvkonna

seemnest, mis vastab supereliitseemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedinõuetele;

- 2) on ette nähtud kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
- 3) vastab sertifitseeritud seemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(8) Hariliku nisu, spelta nisu, kõva nisu, hariliku kaera, hariliku odra ja tritikale esimese põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seeme tähistusega C1, välja arvatud hübriidsordi seeme, on seeme, mis:

- 1) on toodetud eliitseemnest või sordi omaniku, esindaja või säilitaja vastutusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt supereliitseemnest või sellele eelneva põlvkonna seemnest, mis vastab supereliitseemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;
- 2) on ette nähtud teise põlvkonna sertifitseeritud seemne tootmiseks või kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
- 3) vastab esimese põlvkonna sertifitseeritud seemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(9) Hariliku nisu, spelta nisu, kõva nisu, hariliku kaera, hariliku odra ja tritikale teise põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seeme tähistusega C2, välja arvatud hübriidsordi seeme, on seeme, mis:

- 1) on toodetud eliitseemnest, esimese põlvkonna sertifitseeritud seemnest või sordi omaniku, esindaja või säilitaja kirjalikul taotlusel eliitseemnele eelneva põlvkonna seemnest, mis vastab supereliitseemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;
- 2) on ette nähtud kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
- 3) vastab teise põlvkonna sertifitseeritud seemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(10) Säilitussordi seeme tähistusega GR on §-s 2 nimetatud teraviljaliikide seeme, mis:

- 1) on sordiehtne ja -puhas;
  - 2) on toodetud kooskõlas sordi säilitamise tunnustatud tavadega;
  - 3) on ette nähtud kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
  - 4) vastab säilitussordi seemne kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedi nõuetele;
- [RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]
- 5) on sertifitseeritud tootja poolt.
- [RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

3. peatükk TERAVIDJALIHKIDE SEEMNE TOOTMISE JA SERTIFITSEERIMISE NÕUDED

§ 5. Teraviljaseemne kvaliteedinõuded

(1) Teraviljaseemne kvaliteedinõuded kategooriate kaupa on kehtestatud lisas 1.
[RTL 2010, 12, 222 - jõust. 22.03.2010]

(2) Säilitussordi seeme peab vastama hariliku rukki ja maisi puhul sertifitseeritud seemne kategooria ning hariliku nisu, spelta nisu, kõva nisu, hariliku kaera, hariliku odra ja tritikale teise põlvkonna puhul sertifitseeritud seemne kategooria kvaliteedinõuetele, mis on esitatud lisas 1, välja arvatud minimaalne sordipuhetus, mis peab olema 90%.
[RTL 2010, 12, 222 - jõust. 22.03.2010]

(3) "Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse" § 32 alusel tootmiskatse tegemiseks turustatava hariliku rukki, maisi ja hariliku kaera hübriidi, hariliku odra, hariliku nisu, spelta nisu, kõva nisu ja tritikale sordi seeme, välja arvatud isetolmleva sordi seeme, peab vastama sertifitseeritud seemne kategooria kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedinõuetele ning hariliku kaera, hariliku odra, hariliku nisu, kõva nisu, spelta nisu ja tritikale isetolmleva sordi, välja arvatud hübriidsordi, seeme peab vastama teise põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria kohta kehtestatud põldtunnustamise ja kvaliteedinõuetele.
[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

§ 6. Tootmise nõuded

(1) Supereliit- või eliitseemne tootmise korral samal kasvukohal peab sama liigi teise sordi või sama sordi mittesordiehtsa teraviljaseemne või madalama kategooria seemne kasvatamisest olema möödunud vähemalt kaks aastat, sertifitseeritud seemne tootmise korral samal kasvukohal vähemalt üks aasta.

(2) Teraviljaseemne tootmise korral peab välistama toodetava seemne segunemise mis tahes viisil naabruses asuvalt seemnepõllult pärit seemnega.

§ 7. Hübriidsordi seemne tootmise nõuded

(1) Hübriidsordi seemne tootmise korral peavad ristlusvanemad, kaasa arvatud viljatud (edaspidi *steriilsed*) isastaimed ja viljakad (edaspidi *fertiilsed*) taastatud isastaimed, olema sordiehtsad ja -puhtad.

(2) Hariliku kaera, hariliku odra, hariliku nisu, kõva nisu, spelta nisu ja isetolmleva tritikale hübriidsordi tootmise korral peavad selleks kasutatavad ristlusvanemad olema piisavalt sordiehtsad ja -puhtad.

(3) Hariliku rukki hübriidsordi supereliit- ja eliitseemne tootmise korral peab isassteriilseid taimi olema vähemalt 98%.

(4) Hariliku rukki hübriidsordi sertifitseeritud seemne tootmise korral kasutatakse isassteriilset emastaimet ja isasfertiilsust taastavat taimet.

(5) Kui hariliku rukki hübriidsordi sertifitseeritud seemne tootmise korral kasutatakse steriilset emastaimet ja isastaimet, mis ei taasta fertiilsust, siis toodetakse seemet:

1) segades sobivas vahekorras seemnepartiisid, kus kasutatakse isassteriilset emastaimet ja isasfertiilset emastaimet, või

2) kasvatades isassteriilset emastaimet ja isasfertiilset emastaimet sordile sobivas vahekorras.

(6) Maisi hübriidsordi sertifitseeritud seemne tootmise korral:

- 1) tuleb tagada, et isastaimed tolmlivad emastaimede õitsemise ajal piisavalt;
- 2) võimaluse korral eemaldatakse tolmuks;
- 3) kui vähemalt 5% emastaimede emakasuudmed on vastuvõtlikus seisundis, ei tohi tolmelnud või tolmlivate emastaimede arv ületada 1% põldtunnustamisel ja 2% kõigil põldtunnustamistel kokku.

(7) Maisi hübriidsordi taimed loetakse tolmelnuiks või tolmlivaiks siis, kui pöörise keskraol või külgharudel on tolmuksapead vähemalt 50 millimeetri pikkusel lõigul sõkalde vahelt nähtavale tulnud ning on tolmelnud või tolmlivad.

§ 8. Vahemaa nõuded

(1) Teraviljaseemne tootmise korral peavad taimed olema kaitstud võortolmllemise eest.

(2) Lõikes 1 nimetatud taimede võortolmllemise eest kaitsmiseks peab seemnepõld olema võortolmllemist võimaldavate taimedega põldudest eraldatud kas piisava vahemaaga või selles paragrahvis nimetatud juhul piisavat kaitset tagaval muul viisil.

(3) Teravilja supereliit- ja eliitseemne ning sertifitseeritud seemne tootmise korral on väiksem vahemaa seemnepõllu ja naabruses asuva teise sordi või sama kategooria seemne sordipuhutuse nõuetele mittevastavate taimedega põllu vahel järgmine:

Liik	Vahemaa (m)	
	supereliit- ja eliitseeme	sertifitseeritud seeme
1) hariliku rukki sort, välja arvatud hübriidsort	300	250
2) isetolmllev tritikale sort	50	20
3) maisi sort	200	200

[RTL 2010, 25, 439 - jõust. 22.05.2010]

(4) Hariliku rukki hübriidsordi supereliit- ja eliitseemne ning sertifitseeritud seeme tootmise korral on väiksem vahemaa seemnepõllu ja teise sordi või sama kategooria seemne sordipuhutuse nõuetele mittevastavate taimedega põllu vahel järgmine:

Liik	Vahemaa (m)	
	supereliit- ja eliitseeme	sertifitseeritud seeme
isassteriilsete taimede kasutamise korral	1000	500
isassteriilsete taimede kasutamata jätmise korral	600	500

[RTL 2010, 25, 439 - jõust. 22.05.2010]

(5) Hariliku kaera, hariliku odra, hariliku nisu, kõva nisu, spelta nisu ja isetolmlleva tritikale hübriidsordi tootmise korral on väiksem vahemaa emastaimedega seemnepõllu ja sama liigi teise sordi põllu vahel, mis võib põhjustada võortolmllemist, 25 meetrit.

(6) Lõigetes 3 ja 5 sätestatud nõuet vahemaa kohta ei kohaldata, kui seemnepõld on võõrtolmlemise eest piisavalt kaitstud.

§ 9. Sertifitseerimise kord

(1) Põllumajandusamet sertifitseerib teraviljaseemne rahvusvaheliste nõuete kohaselt. Teraviljaseemne sertifitseerimiseks tehakse põldtunnustamine ning korraldatakse proovide analüüsimine ning järelkontrolli põldkatsed.

[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

(2) Teraviljaseemne sertifitseerimiseks esitab taotluse sordi omanik, esindaja või säilitaja 15. maiks Põllumajandusametile.

[RTL 2009, 93, 1348 - jõust. 01.01.2010]

(3) Põldtunnustamist teeb järelevalveametnik või sertifitseeritud seemne kategooria puhul volitatud põldtunnustaja.

(4) Hariliku odra, hariliku kaera, hariliku nisu, kõva nisu, spelta nisu, hariliku rukki ja tritikale sertifitseeritud seemne tootmise korral peab taimik olema kasvuperioodil põldtunnustatud vähemalt üks kord.

(5) Maisi kasvatamise korral põldtunnustatakse seemnepõld õitsemisperioodil järgmiselt:

- 1) vabalt tolmlava sordi seemne tootmise puhul üks kord;
- 2) hübriidsordi sertifitseeritud seemne tootmise puhul kolm korda;
- 3) lihthübriidsordi supereliit- või eliitseemne tootmise puhul neli korda;
- 4) sisearetusliini seemne tootmise puhul neli korda.

(6) Sertifitseerimise nõuetele vastava teraviljaseemne partii kohta väljastab Põllumajandusamet põldtunnustamise, laboratoorse analüüsi ja järelkontrolli põldkatsete tulemusi arvestades lisas 2 toodud vormi kohase seemnetunnistuse ning nõuetekohased etiketid või määrab trükkida lubatud etikettide arvu.

[RTL 2009, 93, 1348 - jõust. 01.01.2010]

§ 9¹. Säilitussordi seemne sertifitseerimise kord

(1) Tootja sertifitseerib säilitussordi seemne rahvusvaheliste nõuete kohaselt. Säilitussordi seemne sertifitseerimise nõuetekohasuse tagamiseks korraldab tootja säilitussordi seemne põldtunnustamise ja proovide analüüsimise.

(2) Põldtunnustamist säilitussordile teeb järelevalveametnik või volitatud põldtunnustaja või tootja, järgides põldtunnustamise kohta kehtestatud nõudeid.

(3) Säilitussordi seemne tootja esitab sertifitseeritavast seemnepartiist proovi võtmiseks taotluse Põllumajandusametile.

(4) Sertifitseerimise nõuetele vastava säilitussordi seemne partii märgistab ja sulgeb tootja nõuetekohaselt, arvestades põldtunnustamise ja laboratoorse analüüsi tulemusi.
[RTL 2010, 12, 222 - jõust. 22.03.2010]

§ 10. Seemnepõllu nõuded

(1) Põldtunnustamine tehakse taimede sellises arengustaadiumis, mis võimaldab adekvaatselt hinnata taimede liigiehtsust ja -puhtust, sordiehtsust ja -puhtust ning seemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate levikut.

(2) Põldtunnustatava seemnepõllu ääred peavad olema niidetud.

(3) Seemnepõllul ei tohi esineda eelkultuurist pärit taimi, mille seemet on kasvava liigi ja sordi seemnest laborikatse käigus raske eraldada, samuti umbrohutaimi või teiste liikide taimi määral, mis võib mõjutada kasvava taimiku liigiehtsust ja -puhtust ning sordiehtsust ja -puhtust või määral, mis takistab põldtunnustamist.

(3¹) Lõikes 3 nimetatud umbrohutaimedest tuulekaera esinemise määraks, mis takistab põldtunnustamist, välja arvatud hariliku kaera ja paljaskaera seemnepõllul, on põllumajandusministri 27. detsembri 2004. a määruse nr 196 "Tuulekaera tõrjeabinõud" § 3 lõike 1 punktis 11 nimetatud esinemissagedust ületav määr.
[RT I, 11.12.2012, 6 - jõust. 01.01.2013]

(3²) Lõikes 3 sätestatud määral tuulekaera esinemise korral põllumajandusministri 27. detsembri 2004. a määruses nr 196 "Tuulekaera tõrjeabinõud" § 3 lõike 1 punktis 11 nimetatud tõrjeabinõu rakendamata jätmise korral seemnepõldu ei põldtunnustata. Lõikes 3¹ sätestatud määral tuulekaera esinemise korral seemnepõldu ei põldtunnustata.
[RT I, 11.12.2012, 6 - jõust. 01.01.2013]

(4) Hariliku rukki hübriidsordi mittediehtsaid taimi, mis ei vasta ristamisel kasutatud sordi nõuetele, võib esineda seemnepõllul järgmiselt:

- 1) supereliit- või eliitseemne tootmise puhul üks taim 30 m² kohta;
- 2) sertifitseeritud seemne tootmise puhul emastaimede puhul üks taim 10 m² kohta.

(5) Taimekahjustajaid võib seemnepõllul esineda võimalikult vähe. Seemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate leviku hindamisel kontrollitakse taimekahjustaja esinemist seemnepõllul visuaalselt. Teraviljaseemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate loetelu ja nende esinemise piirmäär supereliit- ja eliitseemne ning sertifitseeritud seemne tootmise korral on toodud lisas 3.

(6) Maisi hübriidsordi sertifitseeritud seemne tootmise korral, kui vähemalt 5% emastaimede emakasuudmed on vastuvõtlikus seisundis, ei tohi tolmelnud või tolmlevate emastaimede arv ühel põldtunnustamisel ületada 1% ja kõigil põldtunnustamistel kokku 2%.

(7) Maisi hübriidsordi taimed loetakse tolmelnuiks või tolmlevaiks siis, kui pöörise keskraol või külgharudel on tolmukapead vähemalt 50 millimeetri pikkusel lõigul sõkalde vahelt nähtavale tulnud ning on tolmelnud või tolmlevad.

(8) Hariliku kaera ja paljaskaera seemnepõllul tuulekaera esinemise korral seemnepõldu ei põldtunnustata.

[RT I, 11.12.2012, 6 - jõust. 01.01.2013]

§ 11. Sordiehtsuse ja -puhtuse nõuded

(1) Sertifitseeritav seeme peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas, sisearetusliini seeme peab oma omadustelt olema piisavalt sordiehtne ja -puhas. Sordipuhtust kontrollitakse järelkontrolli katsete käigus.

(2) Sisearetusliini taimed on sordiehtsad ja -puhtad, kui kasvavate taimede välistunnused vastavad sordikirjeldusele.

(3) Hübriidsordi seeme on piisavalt sordiehtne ja -puhas, kui seeme vastab iga ristlusvanema seemne sordiehtsuse ja -puhtuse kohta esitatud nõuetele.

(4) Hariliku kaera, hariliku odra, hariliku nisu, kõva nisu, spelta nisu ja isetolmleva tritikale hübriidsordi sertifitseeritud seemne ning säilitussordi seemne sordipuhtus peab olema vähemalt 90%.

[RTL 2010, 12, 222 - jõust. 22.03.2010]

(5) Hariliku rukki hübriidsordi sordiehtsus ja -puhtus peab vastama ka isassteriilsuse taastamise nõuetele.

(6) Maisi hübriidsordi supereliit- või eliitseeme ja sertifitseeritud seemne sordipuhtus ristlusvanema sordiehtsate taimede osas on vähemalt järgmine:

Kategooria	Taim	Sordipuhtus
Supereliit- või eliitseeme	Sisearetusliin	99,9%
	Lihthübriidsordi iga koostisosa	99,9%
	Vabalt tolmlev sort	99,5%
Sertifitseeritud seeme	Sisearetusliin	99,8%
	Lihthübriidsordi iga koostisosa	99,8%
	Vabalt tolmlev sort	99%

(7) Kui seemne tootmisel kasutatakse keemilist ristamist, peab hariliku kaera, hariliku odra, hariliku nisu, kõva nisu ja spelta nisu sordipuhtus olema vähemalt 99,7% ja isetolmleva tritikale sordipuhtus olema vähemalt 99,0%.

(8) Hariliku kaera, hariliku odra, hariliku nisu, kõva nisu, spelta nisu ja isetolmleva tritikale minimaalne hübriidsus peab olema 95%. Kui hübriidsus määratakse enne sertifitseerimist laboratoorse seemneanalüüsiga, ei nõuta hübriidsuse määramist põldtunnustamise käigus.

(9) Hariliku rukki hübriidsordi seemne sertifitseerimisel arvestatakse järelkontrolli katsete tulemusi. Järelkontrolli katsed tehakse supereliit- või eliitseemnest võetud proovidega, et teha kindlaks, kas eliitseemne omadused vastavad ristlusvanema kohta esitatud sordiehtsuse ja -puhtuse ning isassteriilsuse nõuetele.

§ 12. Proovi võtmine ja proovi suurus

(1) Järelevalveametnik või volitatud seemneproovi võtja võtab müügikonditsiooni viidud seemnepartiist rahvusvaheliselt kehtestatud meetodika kohaselt seemneproovi teraviljaseemne kvaliteedi määramiseks ja sulgeb sertifitseeritava seemnepartii müügipakendi või konteineri Põllumajandusameti turvakleebise või plommiga. Seemnepartii omanik tagab meetodikahaseks proovivõtmiseks juurdepääsu pakendile või konteinerile.
[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

(1¹) Automaatse proovivõtmisseadmega sertifitseeritavast seemnepartiist seemneproovi võtmine toimub järelevalveasutuse järelevalve all. Automaatse proovivõtmisseadme peab olema nõuetekohaseks tunnistanud Rahvusvahelise Seemnekontrolli Assotsiatsiooni (edaspidi *ISTA*) akrediteeritud laboratoorium.
[RT I, 20.12.2013, 1 - jõust. 31.12.2013]

(2) Sertifitseeritav seemnepartii peab olema ühtlase kvaliteediga ja teistest partiidest eraldatud ning nõuetekohaselt märgistatud.

(3) Seemnepartii maksimaalne lubatud kaal ja võetava proovi suurus on kehtestatud lisas 4. Seemnepartii maksimaalne kaal võib olla kuni 5% lubatust suurem.

(4) Tuulekaeraga saastatuse kahtluse korral peab võtma 3000 grammi suuruse proovi tuulekaerasisalduse määramiseks.

§ 13. Seemne kvaliteeti vähendavad taimekahjustajad

(1) Seemne kvaliteeti vähendavaid taimekahjustajaid võib seemnepartiis esineda võimalikult vähe.

(2) Proovi analüüsimisel määratakse odra triiptõbe (*Pyrenophora graminea* Ito et Kurib.) üksnes sellele haigusele vastuvõtliku sordi seemnepartiis. Haigusetekitaja esinemise korral on soovitatav seemnepartii puhtida.

(3) Proovi analüüsimisel määratakse nisu, odra ja kaera lendnõge üksnes sellele haigusele vastuvõtliku sordi seemnepartiis. Lendnõge esinemise piirmäärad ja sellest tulenevad hinnangud on järgmised:

Taimehaigus	Esinemise piirmäär (% või eost/g)	Hinnang
1) nisu lendnõgi ja odra lendnõgi (<i>Ustilago nuda</i> (Jensen) Rostrup)	0,5%	seemnes ei esine nakkusohtlikke seenpatogeene

	0,6–0,9%	seeme soovitatakse puhtida
	1,0–2,9%	seeme tuleb puhtida
	>= 3,0%	seemet ei sertifitseerita
2) kaera lendnõgi (<i>Ustilago avenae</i> (Pers.) Rostrup)	1000 eost/g	seemnes ei esine nakkusohlikke seenpatogeene
	1000–5000 eost/g	seeme soovitatakse puhtida
	>5000 eost/g	seeme tuleb puhtida
3) kõvanõgi (<i>Tilletia caries</i> (DC) Tul)	1000 eost/g	seeme tuleb puhtida
	>1000 eost/g	seemet ei sertifitseerita

(4) Proovi analüüsimisel võib tungaltera (*Claviceps purpurea*) proovis esineda järgmiselt:

Kategooria	Tungaltera (<i>Claviceps purpurea</i>) sklerootsiumide või sklerootsiumi tükide maksimaalne lubatud arv
Teravili, välja arvatud rukki hübriidid	
1) supereliit- või eliitseeme	1
2) sertifitseeritud seeme	3
Rukki hübriidid	
1) supereliit- või eliitseeme	1
2) sertifitseeritud seeme	4 ¹

¹ Viie sklerootsiumi või sklerootsiumiosa esinemist ettenähtud kaaluga proovis käsitatakse nõuetele vastavana, kui teine sama kaaluga proov ei sisalda rohkem kui nelja sklerootsiumit või sklerootsiumi osa.

[RTL 2010, 25, 439 - jõust. 22.05.2010]

§ 14. Sertifitseeritava teraviljaseemne nõuded

(1) Sertifitseeritakse teraviljaseeme, mis on liigi- ja sordiehtne, liigi- ja sordipuhas, on läbinud järelkontrolli katsed ning vastab kvaliteedi, sealhulgas põlvnemise ning taimetervise nõuetele.

(2) Põllumajandusamet sulgeb nõuetekohase seemnepartii müügipakendi või konteineri turvakleebise või plommiga.

[RTL 2009, 93, 1348 - jõust. 01.01.2010]

(3) Teises liikmesriigis või samaväärseks tunnustatud riigis toodetud lõpuni sertifitseerimata seemnepartii sertifitseeritakse, kui seeme:

1) põlvneb otse teisest liikmesriigis või «Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse» § 109 lõikes 1 nimetatud riigis toodetud supereliit-, eliit- või esimese põlvkonna sertifitseeritud seemnest;

2) on tootjariigis koristatud;

3) on tootjariigis tehtud põldtunnustamise käigus tunnustatud selle kategooria seemne kohta kehtestatud nõuete kohaseks ning mille pakend on märgistatud nõuetekohase etiketiga ja seemnepartii on varustatud nõuetekohase saatedokumendiga;

4) vastab selle kategooria kohta kehtestatud kvaliteedinõuetele.
[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

(4) Sertifitseerida võib idanevuse nõuetele mittevastavat supereliit- või eliitseemet. Põllumajandusamet märgib etiketile sõnad "Ei vasta idanevuse nõuetele".
[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

(5) Hariliku odra (*Hordeum vulgare*) paljasteralist teisendi minimaalset idanevust vähendatakse 75%-ni puhtast seemnest.
[RTL 2010, 25, 439 - jõust. 22.05.2010]

4. peatükk TERAVIDJASEEMNE PAKENDAMINE

§ 15. Pakendamise nõuded

(1) Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne müügi pakendi sulgemiskoht peab olema pitseeritud Põllumajandusameti plommi või turvakleebisega, välja arvatud ühekordselt suletava pakendi korral, või peab müügi pakendi sulgemiskoht olema läbi õmmeldud etiketiga. Kui etikett on varustatud auguga, peab selle kinnituskohaga olema pitseeritud Põllumajandusameti plommiga. Säilitussordi müügi pakendi sulgemiskoha pitseerib tootja. Müügi pakend peab olema suletud selliselt, et seda ei oleks võimalik avada ilma pitseeringut (plommi, turvakleebist või etiketti) või pakendit rikkumata.
[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

(2) Märgistatud seemne müügi pakendi võib avada ja uuesti sulgeda üksnes järelevalveametniku või volitatud seemneproovi võtja järelevalve all, kui sellises müügi pakendis olevat seemet kavatsetakse pärast uuesti sulgemist turustada. Sellisel juhul peavad pakendi uuesti sulgemise kuupäev ja sõnad «Põllumajandusamet» olema märgitud etiketile.
[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

(3) Pakendaja peab arvestust automaatse proovivõtmisseadme kasutamise ja hooldamise kohta ning dokumenteerib ja säilitab järgmised andmed:

- 1) proovimahu järjekorranumber;
- 2) automaatse proovivõtmisseadme seadistamise kuupäev ja kellaaeg;
- 3) taimeliik, mille seemnepartiist proov võeti, sort, partii number ja partii suurus;
- 4) ühendproovi suurus;
- 5) automaatse proovivõtmisseadme hooldamise kuupäev ja tehtud töö.

[RTL 2009, 25, 323 - jõust. 20.03.2009]

(4) Pakendaja peab arvestust etikettide trükkimise kohta, säilitades iga partii kohta ühe trükitud etiketi ja kõik trükitud kasutamata või rikutud etiketid, ning dokumenteerib ja säilitab etikettide trükkimise kohta järgmised andmed:

- 1) etiketi trükkimise kuupäev;
- 2) taimeliik, sort, kategooria;
- 3) partii number ja partii suurus;

4) trükitud etikettide arv, trükitud etiketi number või vahemik, kasutatud etikettide arv.
[RT I, 20.12.2013, 1 - jõust. 31.12.2013]

§ 16. Pakendamisluba

(1) Teraviljaseemne pakendamisega tegeleda sooviv isik esitab pakendamise loa saamiseks Põllumajandusametile lisas 5 toodud vormi kohase taotluse.
[RTL 2009, 93, 1348 - jõust. 01.01.2010]

(2) Seemne pakendamise loale märgitakse:

- 1) pakendaja nimi;
- 2) pakendaja registri- või isikukood;
- 3) pakendaja kontaktisiku nimi ja kontaktandmed;
- 4) pakendaja kontaktandmed;
- 5) pakendamisloa number;
- 6) tegevusvaldkond;
- 7) automaatse proovivõtmisseadme mark ja tüüp;
- 8) taimeliik või -liikide grupp, mille puhul automaatset proovivõtmisseadet kasutatakse;
- 9) etiketi trükkimise eest vastutava isiku nimi ja kontaktandmed;
- 10) taimeliik või -liikide grupp ja kategooria, mille puhul etiketi trükkimist kasutatakse;
- 11) pakendamisloa kehtivusaeg.

[RT I, 20.12.2013, 1 - jõust. 31.12.2013]

(3) Seemne pakendamise luba kinnitatakse Põllumajandusameti pitsseriga.
[RTL 2009, 93, 1348 - jõust. 01.01.2010]

§ 17. Märgistamine

(1) Nõuetekohane etikett kinnitatakse Põllumajandusameti järelevalve all teraviljaseemne müügi pakendi välisküljele selliselt, et etikett oleks loetav. Kasutada võib isekleepuvat etiketti.
[RT I, 20.12.2013, 1 - jõust. 31.12.2013]

(2) Teraviljaseemne müügi pakend märgistatakse, trükkides etiketil nõutava teabe etiketile või müügi pakendile järelevalveasutuse järelevalve all.
[RT I, 20.12.2013, 1 - jõust. 31.12.2013]

(3) Teraviljaseemne müügi pakendi etiketil ettenähtud teabe trükkimisel müügi pakendile trükitakse teave kustumatult otse pakendile. Teabele lisab järelevalveametnik sertifitseeritud seemnepartii numbri.

(4) Enne etiketi trükkimist teavitab pakendaja järelevalveasutust vajaminevate etikettide arvust.

(5) Järelevalveasutus määrab seemnepartii numbri ja trükkida lubatavate etikettide arvu.

(6) Geneetiliselt muundatud sordist pärineva seemne puhul märgitakse seemnetunnistusele, etiketile ja muule dokumendile sellekohane teave.

(7) Teave seemne keemilise töötlemise kohta märgitakse etiketile ja pakendile või selle sisse. Kui seemne keemiliseks töötlemiseks kasutatakse taimekaitsevahendit, esitatakse taimekaitsevahendi nimetus, taimekaitsevahendis sisalduva toimeaine nimetus, standardsed ohutuslaused ja vajaduse korral taimekaitsevahendi loas esitatud riskide vähendamise meetmed. [RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

§ 17¹. Säilitussordi seemne müügi pakendi märgistamine

Säilitussordi seemne etiketi kinnitab pakendaja, arvestades § 17 lõigetes 1, 3 ja 7 sätestatud nõudeid. Pakendaja lisab etiketil ettenähtud teabele sertifitseeritud säilitussordi seemnepartii numbri.

[RTL 2010, 12, 222 - jõust. 22.03.2010]

§ 18. Etiketi vormi nõuded

(1) Teraviljaseemne etiketi minimaalne suurus on 110 × 67 mm.

(2) Supereliitseemne etikett on valget värvi violetse diagonaalse triibuga, eliitseemne etikett on valget värvi, sertifitseeritud seemne ja esimese põlvkonna sertifitseeritud seemne etikett sinist värvi, teise põlvkonna sertifitseeritud seemne etikett punast värvi, "Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse" § 32 alusel tootmiskatse tegemiseks turustatava seemne etikett oranži värvi ja teises liikmesriigis või samaväärseks tunnustatud riigis toodetud lõpuni sertifitseerimata seemne etikett on halli värvi, seemneseгу etikett on rohelist värvi.

[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

(3) Kasutatav etiketi materjal peab olema rebenematu ning etiketile trükitud kirjed peavad olema kustumatud.

[RTL 2010, 25, 439 - jõust. 22.05.2010]

§ 19. Etiketile ja tootja dokumendile märgitav teave

(1) Supereliitseemne etiketile märgitakse:

- 1) sertifitseerimisasutuse nimi ja liikmesriigi nimi või selle tähis;
- 2) seemnepartii number;
- 3) pakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna "Suletud ... (kuu ja aasta)" või viimase sertifitseerimiseks võetud proovi võtmise kuu ja aasta, märgituna "Proov on võetud ... (kuu ja aasta)";
- 4) liiginimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 5) sordinimi ladina tähtedega;
- 6) sõna "supereliitseeme" ja tähis "SE";
- 7) tootjariigi nimi;
- 8) deklareeritud neto- või brutokaal;
- 9) sertifitseeritud seemne või esimese põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooriale eelnevate põlvkondade arv;
- 10) Eestis pakendatud seemne idanevuse uue kontrolli korral sertifitseerimisasutuse nimi ning liikmesriigi nimi või selle tähis, proovi analüüsimise kuu ja aasta, märgituna "Analüüs on tehtud

... (kuu ja aasta)". Selle teabe võib klepppaberil lisada etiketi juurde;

11) Eestis pakendatud seemne puhul andmed seemne puhtuse ja idanevuse kohta, 1000 tera mass ning pakendamisloa number.

(2) Eliitseemne ja sertifitseeritud seemne ning esimese ja teise põlvkonna sertifitseeritud seemne etiketile märgitakse:

- 1) sõnad "EL nõuded ja standardid";
- 2) sertifitseerimisasutuse nimi ning liikmesriigi nimi või selle tähis;
- 3) pakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna "Suletud ... (kuu ja aasta)" või viimase sertifitseerimiseks võetud proovi võtmise kuu ja aasta, märgituna "Proov on võetud ... (kuu ja aasta)";
- 4) seemnepartii number;
- 5) liiginimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 6) sordinimi ladina tähtedega;
- 7) kategooria ja selle tähis;
- 8) tootjariigi nimi;
- 9) deklareeritud neto- või brutokaal või seemnete arv;
- 10) dražeerimisainete, granuleeritud pestitsiidide või muude tahkete lisandite kasutamise korral lisandi laad ning ligikaudne seemnete puhaskaalu ja kogukaalu vaheline suhe;
- 11) sordilehte võetud sisearetusliini või hübriidsordi puhul selle koostisosa nimetus ja võimaluse korral viide lõppsordile. Sisearetusliini ja hübriidsordi puhul, mis on ette nähtud kasutamiseks lõppsordi koostisosana, sõna "Koostisosa";
- 12) sordilehte võetud sisearetusliini või hübriidsordi puhul muudel juhtudel selle koostisosa nimetus, mille eliitseemnega on tegemist. Nimi võib olla antud koodina koos viitega lõppsordile. Võimaluse korral märgitakse teave selle kohta, kas tegemist on isas- või emaskoostisosaga. Samuti märgitakse etiketile sõna "Koostisosa";
- 13) paljaskaera puhul tekstiosa "minimaalne idanevus 75%";
- 14) idanevuse uue kontrolli korral sertifitseerimisasutuse nimi ning liikmesriigi nimi või selle tähis, proovi analüüsimise kuu ja aasta, märgituna "Analüüs on tehtud ... (kuu ja aasta)". Selle teabe võib klepppaberil lisada etiketi juurde;
- 15) Eestis pakendatud seemne puhul andmed seemne puhtuse ja idanevuse kohta, 1000 tera mass ning pakendamisloa number.

(3) Sertifitseeritud seemneseгу etiketile märgitakse:

12.01.2012 09:22

Veaparandus - Parandatud lõike 3 sissejuhatav tekst. Alus: „Riigi Teataja seadus“ § 10 lõige 4.

- 1) sõnad "Segu ... (liigid või sordid)";
- 2) pakendi sulgemise eest vastutava asutuse nimi ja liikmesriigi nimi;
- 3) seemnepartii number;
- 4) pakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna "Suletud ... (kuu ja aasta)" või viimase sertifitseerimiseks võetud proovi võtmise kuu ja aasta, märgituna "Proov on võetud ... (kuu ja aasta)";
- 5) iga koostisosa liiginimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta), koostisosa kategooria ja tootjariik;
- 6) andmed seemneseгу koostise kohta protsentides liikide ja sortide kaupa. Kui andmed koostise kohta on ostjale kirjalikult edastatud ja seemneseгу on registreeritud, siis märgitakse ainult

seemnese segu nimetus;

- 7) deklareeritud neto- või brutokaal või seemnete arv;
- 8) dražeerimisainete, granuleeritud pestitsiidide või muude tahkete lisandite kasutamise korral lisandi laad ning ligikaudne seemnete puhaskaalu ja kogukaalu vaheline suhe;
- 9) kõikide segu koostisosade idanevuse uue kontrolli korral sertifitseerimisasutuse nimi ja liikmesriigi nimi või selle tähis, proovi analüüsimise kuu ja aasta, märgituna "Analüüs on tehtud... (kuu ja aasta)". Selle teabe võib klepppaberil lisada etiketi juurde;
- 10) sõnad "Lubatud turustamiseks ainult ... (liikmesriigi nimi)".

(4) "Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse" § 32 alusel tootmiskatse tegemiseks turustatava seemne etiketile märgitakse:

- 1) sertifitseerimisasutuse nimi ja liikmesriigi nimi või selle tähis;
- 2) pakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna "Suletud... (kuu ja aasta)" või viimase sertifitseerimiseks võetud proovi võtmise kuu ja aasta, märgituna "Proov on võetud ... (kuu ja aasta)";
- 3) seemnepartii number;
- 4) liiginimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 5) aretusnumber, sordinime ettepanek või kinnitatud sordinimi ning sordi sordilehte võtmiseks esitatud taotluse number selle olemasolu korral;
- 6) sõnad "Sort ei ole sordilehte võetud";
- 7) sõnad "Ainult tootmiskatseteks";
- 8) geneetiliselt muundatud sordi puhul sõnad "Geneetiliselt muundatud sort";
- 9) deklareeritud netokaal.

(5) Säilitussordi seemne etiketile märgitakse:

- 1) sõnad "EL nõuded ja standardid";
  - 2) etiketi kinnitanud pakendaja ärinimi ja aadress või tunnusmärk;
  - 3) müügipakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna "Suletud ... (kuu ja aasta)" või viimase sertifitseerimiseks võetud seemneproovi võtmise kuu ja aasta, märgituna "Proov on võetud ... (kuu ja aasta)";
  - 4) liiginimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
  - 5) sordinimi ladina tähtedega;
  - 6) sõna "Säilitussort";
  - 7) päritolupiirkond;
  - 8) seemnetootmispkiirkond, kui see erineb päritolupiirkonnast;
  - 9) seemnepartii number;
  - 10) deklareeritud neto- või brutokaal või seemnete arv;
  - 11) dražeerimisainete, granuleeritud pestitsiidide või muude tahkete lisandite kasutamise korral lisandi laad ning ligikaudne seemnete puhaskaalu ja kogukaalu vaheline suhe.
- [RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

§ 20. Ühendusevälisest riigist imporditud seemne etiketile ja tootja dokumendile märgitav teave

Ühendusevälisest riigist imporditud üle kahekilogrammise seemnekoguse turustamise korral märgitakse tootja dokumendile või etiketile:

- 1) ladina keeles liigi botaaniline nimi (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 2) sordinimi ladina tähtedega;
- 3) kategooria ja selle lühend;
- 4) sertifitseerimisasutuse nimi ja tootjariigi nimi või selle tähis;
- 5) eksportiva riigi nimi;
- 6) importija nimi;
- 7) deklareeritud neto- või brutokaal.

§ 21. Lõpuni sertifitseerimata seemne etiketile ja saatedokumendile märgitav teave

(1) Teises liikmesriigis või samaväärseks tunnustatud riigis toodetud lõpuni sertifitseerimata seemne etiketile märgitakse:

1) põldtunnustamise eest vastutava järelevalveasutuse nimi ja liikmesriigi või samaväärseks tunnustatud riigi nimi või selle tähis;

2) liiginimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);

[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

3) sordinimi ladina tähtedega;

3¹) sisearetusliini või hübriidsordi puhul, mis on ette nähtud ristamiseks üksnes hübriidsordi saamise korral, sõna „Koostisosa”;

[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

4) hübriidsordi puhul sõna «Hübriidsort»;

5) kategooria ja selle lühend;

6) deklareeritud neto- või brutokaal;

7) sõnad «Lõpuni sertifitseerimata seeme».

(2) Teises liikmesriigis või samaväärseks tunnustatud riigis toodetud lõpuni sertifitseerimata seemne saatedokumendile märgitakse:

1) dokumendi väljastanud järelevalveasutuse nimi ja liikmesriigi või samaväärseks tunnustatud riigi nimi või selle tähis;

2) liiginimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);

[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

3) sordinimi ladina tähtedega,

4) hübriidsordi puhul sõna «Hübriidsort»;

5) kategooria ja selle lühend;

6) seemne tootmise algmaterjaliks olnud seemnepartii number või andmed kategooria kohta ja riik või riigid, kus seeme on sertifitseeritud;

7) põllu number või partiinumber;

8) hektarites selle põllu pindala, millel etiketiga varustatud seeme on toodetud;

9) koristatud seemne kogus ja pakendite arv;

10) laboratoorse eelanalüüsi andmed, kui seda nõutakse;

11) sertifitseerimisasutuse tõend selle kohta, et põldtunnustamise nõuded on täidetud.

§ 22. Etiketi kehtivusaeg

(1) Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud teraviljaseemne partii etikett kehtib kaks aastat müügi pakendi sulgemise kuupäevast alates.

(2) Teraviljaseemne sertifitseerimist tõendavaks dokumendiks oleva etiketi kehtivusaega võib seemnepartii omaniku taotlusel pikendada.

(3) Etiketi kehtivusaja pikendamiseks kontrollitakse teraviljaseemne idanevust, võttes selleks seemne idanevuse kordusproovi.

(4) Kui seemnepartii on sertifitseeritud seemne idanevuse kohta kehtestatud nõuete kohane, pikendatakse etiketi kehtivust kahe aasta võrra. Etiketile tehakse sellekohane märge.

(5) Ümberpakendamise korral väljastatakse uued etiketid ning etiketile märgitakse müügipakendi sulgemise kuupäevana esialgse müügipakendi sulgemise kuupäev.

5. peatükk TERAVIDJASEEMNE TURUSTAMINE

§ 23. Turustamise nõuded

(1) Turustada on lubatud sordilehte või Euroopa Liidu ühtsesse põllukultuuride sordilehte võetud sordi sertifitseeritud ja nõuetele vastavat seemet või õigusaktis sätestatud juhul nõuetele mittevastavat seemet.

[RT I, 11.12.2012, 6 - jõust. 01.01.2013]

(2) Turustatav seeme peab olema nõuetekohaselt pakendatud ning pakend peab olema nõuetekohaselt märgistatud.

(3) Lõpuni sertifitseerimata seemne partii varustatakse § 18 lõikes 2 kehtestatud värvi ning § 21 lõikes 1 nimetatud etiketiga ning sama paragrahvi lõikes 2 nimetatud põldtunnustamist tõendava dokumendiga.

(4) Eestis turustatava, teisest Euroopa Liidu liikmesriigist Eestisse toimetatava või Eestisse imporditava sertifitseeritud seemnepartiiga peab olema kaasas dokument, mis tõendab, et seemnepartiid on kontrollitud tuulekaera esinemise suhtes. Nimetatud dokumendi väljastab akrediteeritud laboratoorium sertifitseeritud seemnepartii kohta, mille tuulekaerasisaldus on määratud komisjoni direktiivi 2006/47/EÜ, milles sätestatakse eritingimused, mis käsitlevad tuulekaera esinemist teraviljaseemnes (ELT L 136, 24.5.2006, lk 18–20), artiklis 1 kirjeldatud meetodil.

[RTL 2010, 25, 439 - jõust. 22.05.2010]

(5) Teraviljaseemet on lubatud turustada sortide ja liikide seguna tingimusel, et kõik segus olevad seemned on sertifitseeritud. Seemnesegu peab olema nõuetekohaselt pakendatud ja märgistatud.

(6) Säilitussordi seemet on lubatud turustada ainult päritolupiirkonnas, arvestades «Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse» § 106² lõike 6 alusel kehtestatud säilitussordi seemne turustamiseks lubatud koguseid.

[RT I, 20.12.2013, 1 - jõust. 31.12.2013]

(7) Paragrahvi 14 lõikes 4 nimetatud idanevuse nõuetele mittevastavat supereliit- või eliitseemet on lubatud turustada, kui selle etiketile on märgitud andmed seemne tegeliku idanevuse kohta või kui turustaja varustab müügipakendi etiketiga, millele on märgitud partii number, turustaja nimi ja aadress ning andmed tagatava idanevuse kohta.

[RT I, 02.01.2012, 1 - jõust. 05.01.2012]

6. peatükk JÄRELKONTROLL

§ 24. Volitatud põldtunnustaja ja volitatud seemneproovi võtja järelkontrolli sagedus ja ulatus

(1) Põllumajandusamet teeb volitatud põldtunnustaja tehtud põldtunnustamise üle järelkontrolli vähemalt üks kord aastas 5% ulatuses.

[RTL 2009, 93, 1348 - jõust. 01.01.2010]

(2) Põllumajandusamet teeb volitatud proovivõtja sertifitseerimiseks esitatud seemnepartiide üle järelkontrolli vähemalt üks kord aastas 5% ulatuses.

[RTL 2009, 93, 1348 - jõust. 01.01.2010]

(3) Põllumajandusamet teeb automaatse proovivõtmisseadme kasutamise üle järelkontrolli vähemalt üks kord aastas.

[RTL 2009, 93, 1348 - jõust. 01.01.2010]

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 25. Määruse rakendamine

(1) Enne 1. maid 2006. aastal kehtinud nõuete kohaselt märgistatud pakendatud teraviljaseemet võib turustada kuni kauba lõppemiseni.

[RTL 2007, 24, 429 - jõust. 25.03.2007]

(2) Enne 25. märtsi 2007. aastal kehtinud nõuete kohaselt märgistatud pakendatud teraviljaseemet võib turustada kuni etiketi kehtivusaja lõpuni või etiketile märgitud viimase lubatud turustamise tähtpäevani.

[RTL 2007, 24, 429 - jõust. 25.03.2007]

§ 26. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. mail 2006. a.

¹ nõukogu direktiiv 66/402/EMÜ teraviljaseemne turustamise kohta (EÜT P 125, 11.07.1966, lk 2309–2319), muudetud direktiividega 69/60/EMÜ (EÜT L 48, 26.02.1969, lk 1–3), 71/162/EMÜ (EÜT L 87, 17.04.1971, lk 24–28), 72/274/EMÜ (EÜT L 171, 29.07.1972, lk 37–38), 72/418/EMÜ (EÜT L 287, 26.12.1972, lk 22–30), 73/438/EMÜ (EÜT L 356, 27.12.1973, lk 79–82), 73/101/EMÜ (EÜT L 2, 01.01.1973, lk 1–27), 73/438/EMÜ (EÜT L 356, 27.12.1973, lk 79–82), 75/444/EMÜ (EÜT L 196, 26.07.1975, lk 6–13), 78/55/EMÜ (EÜT L 16, 20.01.1978, lk

23–29), 78/387/EMÜ (EÜT L 113, 25.04.1978, lk 13–19), 78/692/EMÜ (EÜT L 236, 26.08.1978, lk 13–18), 78/1020/EMÜ (EÜT L 350, 14.12.1978, lk 27), 79/641/EMÜ (EÜT L 183, 19.07.1979, lk 13–16), 79/692/EMÜ (EÜT L 205, 13.08.1979, lk 1–4), 81/126/EMÜ (EÜT L 67, 12.03.1981, lk 36–37), 81/126/EMÜ (EÜT L 67, 12.03.1981, lk 36–37), 85/3768/EMÜ (EÜT L 362, 31.12.1985, lk 8–16), 86/155/EMÜ (EÜT L 118, 07.05.1986, lk 23–27), 86/320/EÜT (L 200, 23.07.1986, lk 38), 87/120/EMÜ (EÜT L 49, 18.02.1987, lk 39–43), 88/332/EMÜ (EÜT L 151, 17.06.1988, lk 82–83), 88/380/EMÜ (EÜT L 187, 16.07.1988, lk 31–48), 88/506/EMÜ (EÜT L 274, 06.10.1988, lk 44), 89/2/EMÜ (EÜT L 5, 07.01.1989, lk 31), 90/623/EMÜ (EÜT L 333, 30.11.1990, lk 65), 93/2/EMÜ (EÜT L 54, 05.03.1993, lk 20), 95/6/EÜ (EÜT L 67, 25.03.1995, lk 30–32), 96/72/EÜ (EÜT L 304, 27.11.1996, lk 10–11), 98/95/EÜ (EÜT L 25, 01.02.1999, lk 1–26), 98/96/EÜ (EÜT L 25, 01.02.1999, lk 27–33), 99/08/EÜ (EÜT 50, 26.02.1999, lk 26), 1999/54/EÜ (EÜT L 142, 05.06.1999, lk 30–31), 2003/61/EÜ (ELT L 165, 03.07.2003, lk 23–28), 2004/117/EÜ (ELT L 14, 18.01.2005, lk 18–33), 2006/55/EÜ (ELT L 159, 13.06.2006, lk 13), 2009/74/EÜ (ELT L 166, 27.6.2009, lk 40–70), 2012/1/EL (ELT L 4, 07.01.2012, lk 8–9); 2012/37/EL (ELT L 325, 23.11.2012, lk 13–14) ja komisjoni direktiiv 2006/47/EÜ, milles sätestatakse eritingimused, mis käsitlevad tuulekaera esinemist teraviljaseemnes (ELT L 136, 24.05.2006, lk 18–20), komisjoni direktiiv 2008/62/EÜ, millega sätestatakse teatavad erandid kohalike ja piirkondlike oludega kohanenud ja geneetilise erosioonist ohustatud põllukultuuride rahvaselektioonsortide ja sortide heakskiitmiseks ning kõnealuste rahvaselektioonsortide ja sortide seemnete ning seemnekartuli turustamiseks (ELT L 162, 21.6.2008, lk 13–19).

[RT I, 20.12.2013, 1 - jõust. 31.12.2013]

Lisa 1 Teraviljaseemne kategooriate kvaliteedinõuded

[RT I, 11.12.2012, 6 - jõust. 01.01.2013]

Lisa 2 Seemnetunnistuse vormi ja sisu nõuded

Lisa 3 Teraviljaseemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate loetelu ja nende esinemise lubatud piirmäärad

Lisa 4 Seemneproovi suurused

Lisa 5 Pakendamisloa taotlus

[RT I, 20.12.2013, 1 - jõust. 31.12.2013]